

Πέρδικες ἀτουφέκιστες. 2) Ἐκεῖνος καθ' ὃν δὲν ρίπτονται πυροβολισμοὶ Πελοπν. (Μάν.): Τρέβα ἀτουφέκιστη (προσωρινή ἀνακωχή μεταξύ ἐμπολέμων οἰκογενειῶν καθ' ἣν ἀναστέλλεται πᾶς πυροβολισμὸς κατὰ διερχομένου μέλους ἐχθρικής οἰκογενείας).

ἀτούφεκος ἐπίθ. Λεξ. Πρω. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. τουφέκι.

Ὁ ἄνευ τουφεκίου, ἀοπλος ἔνθ' ἄν.: Τί γὰρ σὲ κάμω ἀτούφεκο; Λεξ. Δημητρ.

ἀτόφγα ἐπίρρ. Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀτόφγος.

1) Ὁμοίως, ἀπαραλλάκτως: Περπατάει ἀτόφγα σὺν τὸν πατέρα του. Συνών. ἀπαραλλάχτα, ὁμοία. 2) Ἀκάμπτως: Περπατάει ἀτόφγα. 3) Μεταφ. εἰλικρινῶς: Σοὺ μιλάει πάντα ἀτόφγα.

ἀτόφγος ἐπίθ. αὐτόφγος Κάρπ. αὐτόχθνος Κάρπ. αὐτόχγος Κάρπ. ἀτόφγος σύννηθ. ἀτόφγους βόρ. ιδιῶμ. ἀτόφγους Μακεδ. (Μελέν.) ἀτόφγους Μακεδ. (Βελβ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐπιθ. αὐτόφγος, ὃ ἐκ τοῦ ἀρχ. αὐτοφνής.

1) Φυσικός, γνήσιος, πραγματικὸς σύννηθ.: Ἀτόφγο ἀσήμι-μάλαμα-χρυσάφι κττ. Ἀτόφγος Βούργαρος. Σπννάδα ἀτόφγα. || Φρ. Διάβολος ἀτόφγος (ἐπὶ ἀνθρώπου πανουργοτάτου). β) Πληθ. ἀτόφγα οὐσ., ἐγγάρακτοι παραστάσεις εἰς τὰς ράβδους τῶν ποιμένων καὶ τὰς ρόκας τῶν γυναικῶν Ἡπ. 2) Ὁ ἴδιος, αὐτὸς οὗτος πολλαχ.: Ὁ δεῖνα εἶναι ἀτόφγος πατέρας (ὃ ἴδιος πατήρ του, ὁμοιότατος μὲ αὐτόν). Ἡ δεῖνα εἶναι ἀτόφγα μητέρα. Εἶναι ἀτόφγος ὁ πατέρας του. Εἶναι ἀτόφγα ἡ μάνα της. Συνών. ἀπαραλλάχτος, ὁμοίος. β) Ὁ μὴ ὑποστάς οὐδεμίαν μεταβολήν, ἀναλλοίωτος, ὅπως ἦτο καὶ πρὶν πολλαχ.: Σταφίδα ἀτόφγα. Ἀτόφγο τὸν βγάλανε (ἐπὶ νεκροῦ μὴ διαλυθέντος). Βγάλαν τὰ τσαρούχια τοῦ πεθαμένου ἀπ' τὸν τάφο κ' ἦταν ἀτόφγα πολλαχ. Ἡρθι ἀτόφγους Μακεδ. (Σέρρ.) || Φρ. Πῆγες κ' ἦρθες ἀτόφγος (μὲ κενὰς τὰς χεῖρας, ἀπρακτος) Πελοπν. (Λακων.) 3) Ὁλόκληρος, ἀκέραιος σύννηθ.: Μὴν κόψης τὸ ψωμί, δῶσε μού το ἀτόφγο. Τὸ μέσα τοῦ καρυδίου βγαίνει ἀτόφγο. Κολῶνα ἀτόφγα. Ὁ στυλὸς εἶναι ἀπὸ ἀτόφγο μάρμαρο σύννηθ. Πόρτα ἀπ' ἀτόφγο ξύλο Πρωπ. (Ἀρτάκ.) Κατάρτια ἀτόφγα μπρούτζινα ΑΚαρχαβίτσ. Λόγ. πλώρ. 48. β) Ὁ μὴ διηρημένος εἰς ἀνώγειον καὶ κατώγειον, ἐπὶ οἰκοδομῆς Ἡπ. (Δρόβιαν.) 4) Στερεός, ἐρριζωμένος Κάρπ. Πελοπν. (Βούρβουρ.)—Λεξ. Περιδ.: Ἀτόφγα πέτρα Βούρβουρ. Συνών. ριζιμαῖός. 5) Ἀκαμπτὸς πολλαχ.: Περπατάει ἀτόφγος Πελοπν. (Κλουτσίνοχ.) || Φρ. Ἐπισιν ἀπὸ μ' ἀτόφγους (ἀκάμπτως, ἀλυγίστως) Μακεδ. (Ζουπάν.) Ἐρχιτι κατ' ἀπὸ μ' ἀτόφγους Στερελλ. (Ἀρτοτ.) Συνών. μονοκόμματος. 6) Πολύσαρκος, παχὺς Ἡπ. (Ζαγόρ.) 7) Μεταφ. εὐθύς, εἰλικρινής Λεξ. Δημητρ.: Εἶναι ἀτόφγος ἄνθρωπος.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀτόφγους Σταυρὸς καὶ ὡς τοπων. Μακεδ.

ἀτραγούδητα ἐπίρρ. Λεξ. Δημητρ. ἀτραγούδιστα ΓΨυχάρ. Ἀγνή* 88.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀτραγούδητος.

Χωρὶς τραγούδι, χωρὶς μουσικὴν ἔνθ' ἄν.: Ἡ Ἀγνή τοῦ εἶχε ἀραδιάσει τοὺς στίχους τοῦ ἀτραγούδιστα ΓΨυχάρ. ἔνθ' ἄν. || Παροιμ. Ἀτραγούδητα σ' ἀνηφόρι, τραγουδητὰ σὲ σάδι, πιλαλῶντας σὲ κατήφορο Λεξ. Δημητρ. Συνών. στοματικά.

ἀτραγούδητος ἐπίθ. σύννηθ. ἀτραγούδιστος σύννηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. τραγουδητός.

1) Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν ἀτραγούδησαν, εἰς τὸν ὅποιον δὲν εἶπαν τραγούδια σύννηθ.: Γαμπρὸς ἀτραγούδιστος. Νύφη ἀτραγούδιστη. Γάμος ἀτραγούδιστος σύννηθ. || Γνωμ. Γλέντι ἀτραγούδητο δὲ λογιέται γλέντι Λεξ. Δημητρ. 2) Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν δύναται τις νὰ τραγουδήσῃ, νὰ συνοδεύσῃ μὲ μουσικὸν μέλος πολλαχ.: Στίχοι ἀτραγούδιστοι.

ἀτράνετος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *τρανετός < τρα-νύνω.

Ἐκεῖνος ποῦ δὲν ἐμεγάλωσεν, δὲν ἀπέκτησεν ἀνάστημα: Ἐπέμ'εν ἀτράνετον τὸ παιδί. Συνών. ἀτράνευτος, ἀτρανος.

ἀτράνευτος ἐπίθ. Λεξ. Ἐλευθερουδ. Πρω. Δημητρ. ἀτράνιφτους Μακεδ. (Κοζ. Νάουσ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *τρανευτός < τρανεύω.

Ἀτράνετος, ὃ ἰδ., ἔνθ' ἄν.: Ἀτράνετο δέντρο-μοσκάρι-σπαρτὸ κττ. Λεξ. Δημητρ. Ἀτράνετο παιδί Λεξ. Πρω. Ἀτράνιφτου κουρίτσ' Νάουσ.

ἀτρανος ἐπίθ. Πελοπν. (Καλάβρυτ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. τρανός.

Ἀτράνετος, ὃ ἰδ.: Τὸ κριθάρι εἶναι ἀτρανο. Τὰ μῆλα ἔγιναν ἀτρανα. Ἀτρανο σπυρί.

ἀτράνταχτα ἐπίρρ. κοιν. ἀτράνταγα πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀτράνταχτος.

Ἀδιασείστως, ἀσαλεύτως κοιν.: Τὸ κάστρο στέκει ἀτράνταχτα. Αὐτὸς πιστεύει-ἐπιμένει 'ς τὴ γνώμη τοῦ ἀτράνταχτα σύννηθ. Ὁ βράχος στέκει ἀτράνταγα πολλαχ. Συνών. ἀσάλευτα, στερεά.

ἀτράνταχτος ἐπίθ. κοιν. ἀτράδαχτος πολλαχ. ἀδράδαχτος Νάξ. (Δαμαρ.) ἀτράνταχτους βόρ. ιδιῶμ. ἀτράδαχτους πολλαχ. βορ. ιδιῶμ. ἀτράνταγος σύννηθ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. τρανταχτός.

Α) Κυριολ. 1) Ἀδιασείστως, ἀκλόνητος κοιν.: Ἀτράνταχτο γεφύρι-θεμέλιο-κάστρο-σπίτι-χτήριο κττ. 2) Ὁ μὴ μετακινούμενος, ἀκίνητος πολλαχ.: Πέτρα ἀτράνταχτη. Βαρέλλι ἀτράνταχτο.

Β) Μεταφ. 1) Ὁ οὐχὶ εὐμετάβλητος, σταθερὸς πολλαχ.: Ἀτράνταχτος ἄνθρωπος. Ἀτράνταχτη γνώμη-πεποίθησι-φιλία κττ. πολλαχ. β) Ἀμετάπειστος Μακεδ. 2) Πλούσιος Μακεδ. Πελοπν. (Κλουτσίνοχ.): Νοικοκύρις ἀτράνταγος Κλουτσίνοχ. Νοικοκυραῖοι ἀτράνταχοι Πελοπν. Ἀτράνταχτον σπῖτ' (οἰκογένεια πολὺ εὐπορος) Μακεδ. β) Μέγας, ἀνεξάντλητος, ἐπὶ περιουσίας σύννηθ.: Ἀτράνταχτη περιουσία-προῖκα κττ. Ἀτράνταχτο βίος σύννηθ. Συνών. ἀμέτρητος I β, ἀπειρος (II). 3) Βαρύτιμος Κύθν. Πάρ.: Φορεῖ φόρεμα ἀτράνταχτο Κύθν. Τὸ φόρεμά της εἶναι ἀτράνταχτο Πάρ. 4) Ζωηρὸς σύννηθ.: Φρ. Γλέντι ἀτράνταχτο. Συνών. φρ. γλέντι τρικούβεργο. 5) Δυνατός, σφοδρὸς πολλαχ.: Καβγᾶς ἀτράνταχτος. Θὰ ἔτρωγες ἀτράνταχτο ξύλο ΓΣουρῆ Ρωμ. ἀριθμ. 61.

ἀτραντές ὁ, σύννηθ. τραντές Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ Γαλλ. *entre deux*.

Εἶδος στενῆς δαντέλλας τιθεμένης πρὸς διάκοσμον μεταξὺ δύο ραφῶν ὑφάσματος.

ἀτραπέζωτα ἐπίρρ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀτραπέζωτος.

